

**CITTASLOW
(SAKİN ŞEHİR)
OLMA YOLUNDA
İLK ADIM**

Yrd. Doç. Dr. Elif ACUNER

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Ardeşen Turizm Fakóltesi Öğretim Üyesi

elif.acuner@erdogan.edu.tr

Celepler Yayıncılık

1. Baskı

Trabzon - 2015

5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nca bu kitabın her hakkı saklı olup, yazarından ya da yayınevinden izin alınmaksızın çoğaltılamaz, basılamaz ve yayınlanamaz. Çoğaltılan nüshalar elde bulundurulmaz ya da yayınlanamaz. Aksi davranışlar, kanunun ilgili maddelerine göre tazmin edilecek olup, 2 yıldan 4 yıla kadar hapis cezası ve 200.000 TL'ye kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Hazırlayan	Elif Acuner
Dizgi	Serkan Acuner
Sayfa Tasarım	Serkan Acuner
Kapak Tasarımı	Celepler Matbaacılık
Basım Tarihi	Kasım 2015
ISBN	

Baskı - Cilt - Dağıtım

Celepler Yayıncılık
Tel: 0 462 325 93 94

Çınar'ımıza...

Önsöz

"Yaşamın kolay olduğu kentlerin uluslararası ağı"

Nüfus ile ilgili yapılan tahminler nüfus artışının gelişmekte olan ve gelişmemiş bölgelerde devam edeceği yönündedir. Bu kalabalık insan nüfusunun paylaştığı kaynaklar her geçen gün daha fazla insan tarafından kullanılabilir hale gelmektedir. Bu durum insan popülasyonunun ihtiyaçların giderilmesinde ortak hareket tarzının benimsemesi sonucunu doğurmuştur. Yavaş Hareketi homojen sistemlere alternatifler üreten, temelinde öz kimlik ve zamanın anlamlı kullanılmasını barındıran bir yaklaşımdır. Cittaslow Hareketi ise bu felsefenin uzantısı olarak kentler temelinde şekillenmiş bir sistemdir. Cittaslow (Sakin Şehir), Slow Food (Yavaş Yemek) felsefesini küçük kentlerin tasarım ve planlamasında kullanmayı amaçlayan uluslararası bir ağıdır.

Bu kitap Cittaslow Uluslararası Ağı'na dâhil olmak isteyen yerleşim yerlerine bir rehber olarak tasarlanmıştır. Kitapta öncelikle Cittaslow Hareketi'nin temelini oluşturan Slow Food Hareketi tanıtılmış ardından Cittaslow Hareketi her yönüyle incelenmiştir. Daha sonra kitaba, ağa dâhil olmak isteyen bölgelere örnek teşkil etmesi açısından Amerika Birleşik Devletleri'nin üç Cittaslow şehriden birisi olan Sebastopol, CA adaylık dosyası eklenmiştir. Son olarak henüz Cittaslow adaylığı ile ilgili herhangi bir çalışma başlatmamış olan Rize İli'nin Çamlıhemşin İlçesi için bir model önerisi geliştirilmiştir. Çalışmanın Cittaslow adaylık sürecini yürütecek yerleşim yerlerine bir rehber olarak faydalı olmasını dilerim.

Dr. Elif ACUNER

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLOLAR LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
RESİMLER LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ	xiii

1. BÖLÜM

SLOW FOOD (YAVAŞ YEMEK) TANIMI, KAPSAMI VE GELİŞİMİ

1. SLOW FOOD (YAVAŞ YEMEK) TANIMI, KAPSAMI VE GELİŞİMİ.....	1
1.1 Slow Food (Yavaş Yemek)	1
1.2 Slow Food Organizasyon Yapısı.....	3
1.3 Slow Food Faaliyetleri.....	5
1.3.1 Bioçeşitliliğin Korunması.....	5
1.3.2 Terra Madre (Mother Earth - Toprak Ana) ve Salone del Gusto (Uluslararası Lezzet Fuarı).....	6
1.3.3 Yiyecek ve Lezzet Eğitimi	7
1.3.4 Slow Food Gençlik Gıda Hareketi (Slow Food Youth Network)	8
1.3.5 Slow Food Kapsamında Gerçekleştirilen Diğer Faaliyetler	8
1.4 Slow Food Vizyonu ve Misyonu	9
1.5 Slow Food Logosu	12
1.6 Slow Food Türkiye	13
1.7 Yavaş Hareketi.....	14

2. BÖLÜM

CITTASLOW (SAKİN ŞEHİR) TANIMI, KAPSAMI VE GELİŞİMİ

2. CITTASLOW (SAKİN ŞEHİR) TANIMI, KAPSAMI VE GELİŞİMİ.....	17
2.1 Cittaslow (Sakin Şehir) Tanımı	17
2.2 Cittaslow Kapsamı	17
2.3 Cittaslow ve Küreselleşme	19
2.4 Cittaslow ve Sürdürülebilirlik.....	20
2.5 Cittaslow Tarihi.....	24

3. BÖLÜM

ULUSLARARASI CITTASLOW TÜZÜĞÜ

3. ULUSLARARASI CITTASLOW TÜZÜĞÜ.....	25
3.1 Uluslararası Cittaslow Birliği	25
3.2 Uluslararası Cittaslow Organizasyon Yapısı.....	27
3.3 Uluslararası Cittaslow Tüzüğü'ndeki Diğer Hükümler	29
3.4 Cittaslow Manifestosu	30
3.5 Cittaslow Adaylık Süreci	32

4. BÖLÜM

CITTASLOW KRİTERLERİ

4. CITTASLOW KRİTERLERİ.....	35
4.1 Cittaslow Kriterleri	35
4.1.1 Çevre Politikaları.....	36
4.1.2 Altyapı Politikaları.....	37
4.1.3 Kentsel Kalitenin Artırılmasına Yönelik Teknoloji ve Tesisler Politikaları.....	38
4.1.4 Yerel Üretimin Desteklenmesi Politikası.....	39
4.1.5 Misafirperverlik Politikası	40

4.1.6	Farkındalık Oluşturma Politikası	41
4.1.7	Olağanüstü Gereklilikler Politikası	41
4.1.8	Slow Food Faaliyet ve Projelerinin Desteklenmesi Politikası	41
4.2	Revize Edilen Cittaslow Kriterleri	42
4.2.1	Çevre Politikaları	44
4.2.2	Altyapı Politikaları	45
4.2.3	Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	46
4.2.4	Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Dair Politikalar	49
4.2.5	Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim için Planlar	51
4.2.6	Sosyal Uyum	52
4.2.7	Ortaklıklar	53

5. BÖLÜM

FARKLI AÇILardan CITTASLOW HAREKETİ

5.	FARKLI AÇILardan CITTASLOW HAREKETİ.....	55
5.1	Ekonomik Açıdan Cittaslow Hareketi	55
5.2	Sosyolojik Açıdan Cittaslow Hareketi	56
5.3	Turizm Endüstrisi Açısından Cittaslow Hareketi	57
5.4	Cittaslow Hareketi'nin Olumlu Etkileri	59
5.5	Cittaslow Hareketi'ne Yöneltilen Eleştiriler.....	62

6. BÖLÜM

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE CITTASLOW

6.	DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE CITTASLOW	63
6.1	Dünyada Cittaslow.....	63
6.2	Türkiye'de Cittaslow	66
6.2.1	Cittaslow Seferihisar	67
6.2.2	Cittaslow Akyaka (Ula)	70
6.2.3	Cittaslow Gökçeada	72
6.2.4	Cittaslow Taraklı	73
6.2.5	Cittaslow Yenipazar	74
6.2.6	Cittaslow Vize	75
6.2.7	Cittaslow Yalvaç	77

6.2.8	Cittaslow Perşembe.....	78
6.2.9	Cittaslow Halfeti	79
6.2.10	Cittaslow Şavşat.....	80

7. BÖLÜM

ÖRNEK CITTASLOW DOSYASI: SEBASTOPOL

7.	ÖRNEK CITTASLOW DOSYASI: SEBASTOPOL.....	81
7.1	Cittaslow Amerika Birleşik Devletleri.....	81
7.1.1	Cittaslow Sebastopol, CA.....	82
7.1.1.1	Sebastopol'ün Cittaslow Ağı'na Dahil Olmasının Şehre Sağladığı Faydalar.....	83
7.1.1.2	Cittaslow Sebastopol Faaliyetleri	85
7.1.1.3	Cittaslow Sebastopol Organizasyon Yapısı.....	87
7.1.1.4	Cittaslow Sebastopol Projeleri	89
7.1.2	Cittaslow Sebastopol Kriter Uyumu.....	90
7.1.2.1	Çevresel Politikalar	90
7.1.2.2	Altyapı Politikaları	95
7.1.2.3	Kentsel Kalite İçin Teknolojiler ve Tesisler	101
7.1.2.4	Yerli Üretimin Korunması.....	104
7.1.2.5	Farkındalık.....	108

8. BÖLÜM

ÇAMLIHEMŞİN İÇİN CITTASLOW MODEL ÖNERİSİ

8.	ÇAMLIHEMŞİN İÇİN CITTASLOW MODEL ÖNERİSİ.....	111
8.1	Model Önerisi Olarak Çamlıhemşin İlçesi'nin Seçilme Nedeni.....	112
8.2	Cittaslow Sertifikasının Çamlıhemşin İlçesi'ne Kazandıracakları	113
8.3	Cittaslow Kriterleri Dikkate Alındığında Çamlıhemşin'in Mevcut Durumu	114
8.3.1	Çevresel Politikalar	114
8.3.2	Altyapı Politikaları.....	118
8.3.3	Kentsel Kalite İçin Teknolojiler ve Tesisler.....	124
8.3.4	Yerel Üretimin Korunması	127
8.3.5	Misafirperverlik	129
8.3.6	Farkındalık	130

8.3.7 Slow Food Faaliyetlerine ve Projelerine Destek	131
8.4 Çamlıhemşin için Önerilen Cittaslow Organizasyonu Model Önerisi	132
KAYNAKÇA.....	139

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Slow Food Hareketi'nin Sürdürülebilirlik Kapsamında Çevresel, Ekonomik ve Sosyal Boyutlarının Unsurları.....	12
Tablo 2 Türkiye Yerel Şubeleri	14
Tablo 3 Eski ve Yeni Kriter Başlıkları	44
Tablo 4 Cittaslow Kentlerinin Temel Özellikleri ve Merkezi Sistem ve Alternatif Kentsel Gelişim Sistemlerinin Karşılaştırılması	60
Tablo 5 Cittaslow Ağı'na Dâhil Yerleşim Yerleri	64

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Slow Food Organizasyon Şeması.....	4
Şekil 2 Slow Food Hareketinin Sürdürülebilirlik Kapsamında Çevresel, Ekonomik ve Sosyal Boyutları	11
Şekil 3 Sürdürülebilirlik Kavramının Üç Bileşeni	22
Şekil 4 Cittaslow Sebastopol Organizasyon Şeması.....	88
Şekil 5 Cittaslow Çamlıhemşin Organizasyon Şeması.....	133
Şekil 6 Cittaslow Çamlıhemşin İşleyiş Şeması.....	135

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1 Slow Food Logosu	13
Resim 2 Cittaslow Logosu	26

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
CA	Kaliforniya (California)
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
GDO	Genetiği Değiştirilmiş Organizma
km	Kilometre
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TDK	Türk Dil Kurumu
TÜDAV	Türkiye Deniz Araştırmaları Vakfı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UCT	Uluslararası Cittaslow Tüzüğü
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UNICEF	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
URP	Kentsel Yenileme Programı
vb.	Ve Benzeri
vd.	Ve Diğerleri
vs.	Vesaire
yy	Yüzyıl